

اسلام

و

حقوق متقابل

(جلد دوم)

شرح فشرده و رسای رساله حقوق

حضرت امام زین العابدین علیه السلام

متضمن:

۲۰ درس اعتقادی، اخلاقی، اجتماعی و ادبی

تحقیق و تألیف: سید باقر میر دامادی

آیت میردامادی، باقر، ۱۳۱۵ -

اسلام و حقوق متقابل - جلد دوم: شرحی بر رساله حقوق امام چهارم حضرت علی بن
الحسین زین العابدین (علیهما السلام) متضمن ۲۰ درس اعتقادی، اخلاقی، اجتماعی و ادبی /
تحقیق و تألیف سید باقر آیت میردامادی. - قم: حضور، [با همکاری] نشر میرداماد، ۱۳۹۴.

ISBN : ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۲۰۰ - ۰۱۲ - ۸

۱۹۲ ص.

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه: ص. ۱۹۱؛ همچنین به صورت زیر نویس.

۱. علی بن الحسین (ع) امام چهارم، ۳۸ - ۹۴ ق. رساله حقوق - نقد و تفسیر. ۲. احادیث
اخلاقی - قرن ۱. ۳. اخلاقی اجتماعی - احادیث. ۴. تعهدات (حقوق) - احادیث. ۵. روایط
اجتماعی - احادیث. الف. عنوان. ب. عنوان: شرحی بر رساله حقوق امام چهارم حضرت علی بن
الحسین زین العابدین (علیهما السلام) متضمن ۲۰ درس اعتقادی، اخلاقی، اجتماعی و ادبی.

۲۹۷ / ۲۱۸

BP ۲۴۸ / ۵۰۲۴

۲۴۴۲۱۲۲

۱۳۹۴

مؤسسه انتشارات حضور

• قم - خیابان معلم - مجتمع ناشران - طبقه همکف - شماره ۴۲ • پست ۳۷۱۳۷ - ۳۷۱۵۵

• تلفن: ۳۷۷۴۴۶۵۱ - ۳۷۸۴۲۳۲۸ • دورنویس: ۳۷۷۵۶ - ۲۰۰ - ۰۱۲

اسلام و حقوق متقابل (جلد دوم)

شرحی بر رساله حقوق امام چهارم حضرت علی بن الحسین زین العابدین (علیهما السلام)

• تحقیق و تألیف: سید باقر آیت میردامادی

• ناشر: انتشارات حضور • ناشر همکار: نشر میرداماد

• قطع وزیری با جلد سلفون اعلا / ۱۹۲ صفحه • شمارگان ۲۰۰۰ نسخه

• چاپخانه: پاسدار اسلام • چاپ اول / تابستان ۱۳۹۴

همه حقوق برای ناشر محفوظ است.

شابک: ISBN: 978 - 964 - 200 - 012 - 8 ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۲۰۰ - ۰۱۲ - ۸

قیمت: ۱۱۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۱۹.....	مقدمه
۲۰.....	ویژگی‌های کتاب
۲۳.....	درس سی و یکم: حقوق همنشین و مجالس
۲۴.....	تأثیر مجالست از دیدگاه قرآن
۲۴.....	نیاز انسان به همنشین
۲۴.....	تأثیر مجالست در روحیه انسان‌ها
۲۵.....	همنشین و دوست از دیدگاه روایات
۲۶.....	دوستان با وفا مانند اعضای بدن انسان هستند
۲۶.....	با چه کسانی همنشین و دوست باشیم
۲۷.....	با علما و دانشمندان دینی رفاقت و همنشینی داشته باشید
۲۷.....	شعر از سعدی
۲۷.....	با چه کسانی دوست و همنشین نشویم
۲۷.....	مجالست با بدان، افراد را بد نام می‌کند
۲۸.....	نصایحی به جوانان و نوجوانان
۲۹.....	شعر
۲۹.....	همنشینی و مجالست از دیدگاه شعرأ
۳۰.....	معاشرت آثار تربیتی دارد
۳۱.....	درس سی و دوم: حقوق مُصاحب و همراه
۳۱.....	جدایی بر اثر آزردگی
۳۲.....	یک درس بسیار آموزنده و اخلاقی

- ۳۲.....خوانندگان عزیز توجه فرمایند
- ۳۳.....عوامل تحکیم وحدت و حفظ دوستان
- ۳۳.....انتقاد از کسی که نتواند دوست برای خود پیدا کند
- ۳۴.....تنها راه نگهداری دوست، مهر و محبت است
- ۳۴.....سه صفت ارزنده و دوست آفرین
- ۳۵.....شعر
- ۳۵.....چهار صفت نیک انسانها را آبرو و عزت می دهد
- ۳۵.....آسیب انسانی و عوامل افتراق
- ۳۶.....با چهار دسته رفاقت دوستی نداشته باشید
- ۳۶.....با فرومایگان دوستی
- ۳۷.....دوستی از دیدگاه شعرا
- ۳۹.....درس سی و سوم: حق دوست بر انسان
- ۴۱.....انسان از انس گرفته شده و انسانهای بی انس انسان نیستند
- ۴۱.....پیامبر خدا ﷺ عملاً انسان دوست بود و برای جهان این رحمت بود
- ۴۱.....پیامبر اعظم غصه مردم را می خورد
- ۴۲.....مسلمانان باید از رسول خدا الگو بگیرند
- ۴۳.....انسان دوستی از دیدگاه روایات
- ۴۴.....شیعیان واقعی را بهتر بشناسیم
- ۴۵.....بهترین دوستان کیست؟
- ۴۵.....آنچه برای خود دوست داری برای دیگران هم دوست بدار
- ۴۵.....شعر
- ۴۵.....مثلی معروف
- ۴۶.....روایتی بسیار پرمعنی و فراگیر
- ۴۷.....حدیثی کوتاه و آموزنده

- داستانی خنده‌آور و تأثر انگیز ۴۸
- شعر ۴۸
- درس سی و چهارم: حقوق شریک و همکار ۴۹
- نکاتی که امام علیه السلام در مورد حق شریک بیان فرموده اند ۴۹
- حفظ امانت از دیدگاه قرآن ۵۰
- اداء امانت از دیدگاه روایات ۵۰
- تا این حد روی مسئله امانت تأکید شده است ۵۰
- راه‌های سابی مؤمنین ۵۱
- داستانی جالب از مجله مکتب اسلام ۵۱
- تمام نعمتهای خدا امانت است و باید در راه صحیح از آنها بهره برداری کرد ۵۲
- امانت منحصر به مال نیست ۵۳
- دومین حق شریک ۵۳
- سومین حق شریک ۵۳
- چهارمین حق شریک ۵۳
- داستانی از امام صادق علیه السلام در مورد ادای امانت ۵۳
- درس سی و پنجم: حقوق همسایگان ۵۵
- سفارش همسایگان در قرآن ۵۶
- حقوق همسایگان از دیدگاه روایات ۵۷
- شرط داشتن ایمان محبت به همسایگان است ۵۷
- مؤمن سیر نمی‌خواهد در حالی که همسایه او گرسنه باشد ۵۷
- احترام و محبت به همسایگان همانند احترام و محبت به مادر است ۵۸
- آخرین سفارش حضرت علی علیه السلام در مورد همسایگان بود ۵۸
- مسلمان شدن مجوسی از اثر محبت به همسایه خودش ۵۸
- دنیای امروز و مسئله همسایگان ۶۰

- ۶۰ نصایحی به همسایگان بویژه آپارتمان نشینان
- ۶۲ شعر از بابا طاهر عریان
- ۶۳ یک روایت اعتقادی و اخلاقی
- ۶۴ تا چهل منزل حق همسایگی دارند
- ۶۵ شرط ایمان داشتن، نیکی به همسایگان است
- ۶۵ همسایگان سه دسته اند
- ۶۶ لطیفه ر مورد همسایه بخیل
- ۶۷ درس سی و ششم: حقوق مال و ثروت بر مالکین خود
- ۶۸ مال و ثروت و دیدگاه قرآن
- ۶۸ سه نظریه در مورد ثروت
- ۶۹ شعر
- ۶۹ دسته سوم افراد معتدل و پیرو مکتب اسلام هستند
- ۷۰ مال و ثروت از دیدگاه قرآن
- ۷۰ دنیا و مال دنیا زینت است
- ۷۰ مال دنیا و کسب حلال فضل و لطف خداست
- ۷۱ مال و ثروت خیر و فضل خداست
- ۷۱ مؤمنان و پاکان باید از اموال حلال و پاک استفاده کنند
- ۷۱ باید از نعمتهای خوب خدا بندگان خوب خدا استفاده کنند
- ۷۱ خوانندگان عزیز توجه فرمایید
- ۷۱ مال و امکانات مادی از دیدگاه روایات
- ۷۲ دنیا و آخرت با هم اند
- ۷۲ کسی که دنیا ندارد آخرت هم نخواهد داشت
- ۷۲ تا این اندازه تشویق به کار و کسب و کشاورزی شده ایم
- ۷۳ یک داستان شیرین و آموزنده

- ۷۴..... نکاتی که امام چهارم به آن دستور داده‌اند.
- ۷۴..... ضمانت رزق بندگان از طرف خدا در گفتار حضرت علی علیه السلام.
- ۷۶..... نکته دوم که امام سجاد علیه السلام در مورد مال اشاره فرموده‌اند.
- ۷۶..... در حدیث دارد مردم امانت دار هستند.
- ۷۷..... جامعه ثروتمندان چهار دسته‌اند.
- ۷۷..... دسته دوم از حرام به دست می‌آورند ولی در حلال مصرف می‌نمایند.
- ۷۸..... لطیفه خنده دار.
- ۷۸..... دسته چهارم مؤمنین هستند.
- ۷۹..... نکته سوم از سفارشات امام چهارم علیه السلام.
- ۷۹..... هر مؤمنی بد خمس وصی خود باشد.
- ۸۰..... به دست خود و برادران حیات خود اعمال واجب را انجام دهید.
- ۸۱..... حقوقی که از بندگان خدا ثروتمندان و متمکنین تعلق می‌گیرد.
- ۸۱..... جایگاه خمس در اسلام.
- ۸۲..... خمس از دیدگاه روایات.
- ۸۲..... تنها مؤمنین و شیعیان واقعی خمس را می‌پردازند.
- ۸۳..... دادن خمس کمک به امامان معصوم علیهم السلام است.
- ۸۳..... خمس آبروی امامان را حفظ می‌نماید.
- ۸۳..... خمس دادن کفاره گناهان شما و ذخیره قیامت شماست.
- ۸۴..... خمس از دیدگاه مراجع تقلید و علمای بزرگ.
- ۸۴..... زکات از دیدگاه قرآن.
- ۸۵..... آیات شریفه قرآن در مورد زکات.
- ۸۶..... دو نکته جالب در آیات شریفه.
- ۸۷..... عقوبت تارکین زکات از دیدگاه قرآن.
- ۸۸..... افراد بخیل در قیامت گرفتار خواهند شد.

- ۸۸..... انفاق در راه خدا هفتصد برابر پاداش دارد.
- ۸۹..... داستانی خنده دار و آموزنده.
- ۹۰..... مردی که در زمان حیات خود برای خود مجلس ختم گرفت.
- ۹۱..... داستانی آموزنده از ثعلبه انصاری.
- ۹۲..... اشعار آموزنده و تکان دهنده.
- ۹۳..... داستان خیرات خان در مشهد مقدس را بخوانید و عبرت بگیرید.
- ۹۵..... درس سی و هفتم: حقوق طلبکار بر بدهکار.
- ۹۵..... نفوت بندگان از حقوق خدا دشوارتر است.
- ۹۶..... رعایت مردم از دیدگاه قرآن.
- ۹۶..... از دیدگاه روایات خوردن مال مردم گناه نا بخشودنی است.
- ۹۷..... حرام خواران به این حدیث شریف توجه کنند.
- ۹۸..... چگونگی تصفیه حساب در روز قیامت.
- ۹۸..... مفلس از دیدگاه اسلام چه کسی است.
- ۹۹..... بدهی به مردم از تمامی گناهان بدتر و عقوبتش بیشتر است.
- ۹۹..... مسائلی در مورد ادای دین و بدهی به مردم و دیدگاه مراجع معظم تقلید.
- ۱۰۰..... به این حدیث شریف عنایت ویژه داشته باشید.
- ۱۰۱..... اشعاری در مورد وحدت و ادای حقوق یکدیگر.
- ۱۰۳..... درس سی و هشتم: حقوق مدعی و مدعی علیه.
- ۱۰۴..... شعر.
- ۱۰۴..... بخش دوم از سخنان امام علیه السلام.
- ۱۰۴..... در اختلافات مادی قوه قضائیه فصل الختام است.
- ۱۰۵..... نقش حساس قضاوت از دیدگاه قرآن.
- ۱۰۶..... خداوند برای اجرای عدالت پیامبران را فرستاد.
- ۱۰۶..... مسئولیت سنگین قضات از دیدگاه روایات.

- روایاتی در انتقاد به قاضیان فاسق و غیرعادل و طاغوتی ۱۰۸
- شرایط لازم و ضروری برای قاضیان ۱۰۸
- دانایان هم دانند و هم پرسند و نادانها نه می دانند و نه می پرسند ۱۱۰
- داستان ۱۱۲
- قباله ای که حضرت علی (ع) نوشتند ۱۱۴
- درس سی و نهم: حقوق مشورت کننده بر مشورت شونده ۱۱۵
- اهمیت مشاوره از دیدگاه اسلام* ۱۱۵
- خداوند در مورد خلقت حضرت آدم ملائکه را در جریان گذارد ۱۱۶
- سه درس اخلاقی از قرآن پیاموزیم ۱۱۷
- مشورت در زمان نزول وحی و نکات قرار دارد ۱۱۷
- خوانندگان محترم توجه فرمایید ۱۱۸
- سیره پیامبر خدا (ص) مشورت با امت بود ۱۱۸
- ارزش و برکات مشورت از دیدگاه روایات ۱۱۸
- عقل دیگران را ضمیمه عقل خود کنید ۱۱۹
- دو دستور اخلاقی: ۱۲۰
- درس چهلیم: حقوق مشورت شونده بر مشورت کننده ۱۲۱
- به این حدیث فراگیر و مهم توجه فرمایید ۱۲۲
- پایان استبداد به رأی هلاکت است ۱۲۳
- با چه کسانی مشورت ننمایید ۱۲۳
- آثار و فواید مشاوره از دیدگاه روایات ۱۲۴
- ۱- ایجاد وحدت در جامعه ۱۲۴
- شعر ۱۲۵
- ۲- مشورت روحیه تواضع را تقویت می کند ۱۲۵
- ۳- مشاوره روحیه مطالعه و تحقیق را در جامعه بالا می برد ۱۲۶

- مشاوره از دیدگاه شعرا..... ۱۲۶
- ۴- شخصیت دادن به انسانهاست..... ۱۲۷
- داستانی آموزنده در مورد برکات مشورت..... ۱۲۸
- ۵- بهره بری از عقل و اندیشه دیگران است..... ۱۲۹
- درس چهل و یکم: شورای خانوادگی..... ۱۳۱
- وظایف پدران و مادران در ارتباط با فرزندان خود..... ۱۳۲
- فرزندان در خانواده باید سه کلاس را طی کنند..... ۱۳۲
- کلاس دوم مراقبت شدید از گفتار و رفتار آنهاست..... ۱۳۳
- کلاس سوم تربیت شرک در مشاوره خانوادگی..... ۱۳۴
- شورای خانوادگی..... ۱۳۵
- حدیث دیگر شاهد مطلب..... ۱۳۶
- درس چهل و دوم: حقوق نصیحت کننده بر نصیحت شونده..... ۱۳۷
- نصيحت مردم از دیدگاه قرآن..... ۱۳۷
- نصيحت مؤمنان از دیدگاه روایات..... ۱۳۹
- هیچ عبادتی ارزشش از راهنمایی دینی بیشتر نیست..... ۱۳۹
- عجیب روایتی است دقت فرمایید..... ۱۴۰
- علامه مجلسی و تألیفات او..... ۱۴۰
- شعر..... ۱۴۰
- درس چهل و سوم: حقوق نصیحت شونده بر نصیحت کننده..... ۱۴۱
- روش نصیحت از دیدگاه قرآن..... ۱۴۱
- نصيحت از دیدگاه روایات..... ۱۴۲
- در راهنمایی مردم سعی کنید..... ۱۴۲
- با ملایمت و زبان مهربانی مردم را به اسلام دعوت کنید..... ۱۴۲
- شرایط نصیحت کننده که در تأثیر کلام بسیار مؤثر است..... ۱۴۲

- ۱۴۳..... با عمل خود مردم را موعظه کنید
- ۱۴۳..... دو صد گفته چون نیم کردار نیست
- ۱۴۴..... انتقاد باید با آگاهی به مسائل باشد
- ۱۴۴..... انتقاد بیجا و نادانسته
- ۱۴۵..... درس چهل و چهارم: حق بزرگسالان بر خردسالان
- ۱۴۵..... تکریم بزرگسالان از دیدگاه قرآن
- ۱۴۶..... تکریم بزرگسالان از دیدگاه روایات
- ۱۴۶..... پیران در محل خود مانند پیامبران در امت خود هستند
- ۱۴۷..... اکرام پیران موجب اکرام جوانان در پیری خواهد شد
- ۱۴۷..... کهنسالان غنا تربی دادند
- ۱۴۸..... جوانی پدر مریض خود را با ادب و احترام بیست سال پذیرایی کرد
- ۱۴۸..... این برخورد را هم بخوانید
- ۱۴۹..... از علم و تجربه بزرگسالان استفاده کنید و عیب بگیرید
- ۱۵۰..... نگارنده گوید
- ۱۵۱..... درس چهل و پنجم: حق خردسالان بر بزرگسالان
- ۱۵۱..... دوران قبل از بلوغ و خواهرش تکریم و آزادی
- ۱۵۲..... وظایف پدران و مادران نسبت به کودکان در دوران طفولیت
- ۱۵۲..... با کودکان باید برخورد کودکانه کرد
- ۱۵۲..... ایجاد عشق در کودک و امید به آینده
- ۱۵۴..... طلاب جوان و عزیز بخوانند
- ۱۵۴..... شعر
- ۱۵۵..... درس چهل و ششم: حق سائل بر مسئول
- ۱۵۵..... اجابت خواسته‌های سائل از دیدگاه قرآن
- ۱۵۶..... سه دستور اخلاقی برای مسلمانان

- هر مسلمانی باید سهمی از اموال خود را به فقرا اختصاص دهد..... ۱۵۶
- آیا سهم معلوم خمس و زکات است؟..... ۱۵۶
- این لقمه در عوض لقمه‌ای که در راه خدا دادی..... ۱۵۶
- به واسطه انفاق و دادن صدقه از مرگ حتمی نجات پیدا کرد..... ۱۵۷
- بخش دوم از درس چهل و ششم: حق مسئول بر سائل..... ۱۵۸
- اجابت خواسته‌های سائل از دیدگاه قرآن..... ۱۵۸
- وظایف سائل نسبت به مسئول از دیدگاه قرآن..... ۱۵۹
- تشکر از مسئول..... ۱۵۹
- تشکر از خدمتگزاران از دیدگاه روایات..... ۱۵۹
- پذیرش عذر مسئول در صورت انجام ندادن کمک به او..... ۱۶۰
- درس چهل و هفتم: حق خوشحال کننده بر انسان..... ۱۶۱
- خوشحال نمودن مسلمانان از دیدگاه روایات..... ۱۶۲
- بهترین نعمتهای اعمال نزد خدا چیست..... ۱۶۲
- شاد کردن مردم با خدمت به آنها انجام می‌گیرد..... ۱۶۲
- خشنودی بندگان خدا موجب خشنودی پیامبر ﷺ و خشنودی پیامبر ﷺ موجب خشنودی خداست..... ۱۶۳
- خوانندگان این حدیث را چندین بار بخوانید..... ۱۶۳
- محبت و آثار نیک آن..... ۱۶۴
- شاعر دیگری گفته..... ۱۶۴
- سه شعر زیبا و پر محتوا..... ۱۶۴
- درس چهل و هشتم: حق کسی که به تو بدی کرده..... ۱۶۵
- عفو از دیدگاه قرآن..... ۱۶۶
- سه درس اخلاقی خطاب به پیامبر ﷺ..... ۱۶۶
- خداوند نیکوکاران را دوست دارد..... ۱۶۶

- ۱۶۶ عفو و بخشش از دیدگاه روایات
- ۱۶۷ عفو و بخشش از صفات کریمان است
- ۱۶۷ عفو پیامبر ﷺ از دشمن سرسخت
- ۱۶۸ عفو پیامبر ﷺ از یهودی جسور
- ۱۶۸ عفو امیرالمؤمنین علیه السلام از دشمن بی حیا
- ۱۶۸ عفو و گذشت از دیدگاه شعرا
- ۱۶۹ درس چهل و نهم: حقوق متقابل در دین اسلام بین مسلمانان
- ۱۷۰ از دیدگاه قرآن همه مسلمانان با هم برادرند
- ۱۷۰ چرا مؤمنین همه با یکدیگر برادرند
- ۱۷۰ حقوق مسلمانان بر یکدیگر از دیدگاه روایات
- ۱۷۱ بندگان خدا عیال خدا هستند
- ۱۷۱ هرکس بندگان خدا را خوشتر کند خدا را خوشتر نموده است
- ۱۷۱ مواردی از دوستی عملی مسلمانان بر یکدیگر
- ۱۷۱ شباهت با پیامبر در چه کارهایی است
- ۱۷۲ هر مسلمانی بر مسلمان دیگری حق واجب دارد
- ۱۷۴ نظری کوتاه به ایثار گران تاریخ
- ۱۷۴ سوره مبارکه هل اتی در شرح ایثار اهل البیت (علیهم السلام) است
- ۱۷۵ نکته جالب
- ۱۷۵ حضرت علی علیه السلام در نماز هم از فقرا غافل نبود
- ۱۷۶ فاطمه زهرا علیها السلام در شب عروسی پیراهن خود را به فقیر داد
- ۱۷۶ انفاق به فقیر کودکی را از مرگ نجات داد
- ۱۷۷ آیت الله حاج آقا رحیم اریاب و بخشش او
- ۱۷۸ اشعار آموزنده در انسان دوستی و هماهنگی مسلمین

- درس پنجاهم: حقوق اقلیت‌های مذهبی (اهل ذمه)..... ۱۷۹
- اهل ذمه کیانند و از چه حقوقی برخوردارند..... ۱۷۹
- حقوق اهل ذمه از دیدگاه قرآن..... ۱۸۰
- قرآن به مراکز عبادی کفار صاحب کتاب احترام گذارده..... ۱۸۱
- خوانندگان عزیز..... ۱۸۱
- توصیه امامان معصوم علیهم‌السلام در مورد اهل ذمه و اقلیت‌های مذهبی..... ۱۸۲
- اذیت به اهل ذمه آزار رسول خداست..... ۱۸۲
- محاکمه رسول خدا از آزار رسانان اهل ذمه در روز قیامت..... ۱۸۲
- سه دسته اولی‌ها هم باشند باید احترام گذارد..... ۱۸۳
- وفای به عهد شرط ایمان است..... ۱۸۳
- پیامبر خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم رحمه‌الله‌الکبیر هدیه دشمنان هم مهربان بود..... ۱۸۴
- پیامبر خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم به جنازه مرد یهودی هم احترام گذارد..... ۱۸۴
- حضرت علی علیه‌السلام سفارش کفار ذمی را نمود..... ۱۸۵
- اذیت و آزار به خانم ذمی موجب تأثر شدید حضرت علی علیه‌السلام شد..... ۱۸۵
- حضرت علی علیه‌السلام حقوق بازنشستگی را تصویب و اجرا نمود..... ۱۸۶
- حضرت علی علیه‌السلام همسفر مسیحی را بدرقه کرد..... ۱۸۷
- سفارش حضرت علی علیه‌السلام در بستر شهادت نسبت به قاتل و دشمن خدا..... ۱۸۷
- اشعار شهریار در مدح حضرت علی علیه‌السلام..... ۱۸۸
- سخنان پایانی حضرت امام زین العابدین علیه‌السلام..... ۱۸۹
- جملاتی چند در معرفی این رساله..... ۱۹۰
- منابع و مآخذ..... ۱۹۰-۱
- تألیفات مؤلف که چاپ و منتشر گردیده است:..... ۱۹۰-۲

مقدمه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
«وَبِهِ نَسْتَعِينُ إِنَّهُ خَيْرُ نَاصِرٍ وَ مُعِينٍ وَ الصَّلَاةُ وَ السَّلَامُ عَلَى
سَيِّدِ الْأَنْبِيَاءِ وَ الْمُرْسَلِينَ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ
وَ الْأَزْوَاجِ عَلَى أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ»

در سال ۱۳۹۰ این جانب موفق به تألیف کتابی در علم اخلاق گردیدم که متضمن سیر دین اخلاقی بود در ارتباط با شرح و ترجمه رساله حقوق امام چهارم زین العابدین (علیه السلام) که مفصل‌ترین روایتی است که در مورد بحث اخلاق و حقوق متقابل در کتب مفصل روایی نقل و ضبط شده است و با توجه به اینکه این رساله از نظر سند و محتوا و از نظر کیفیت و کمیت بسیار عالی و معتبر است و از دیر زمان در کتب معتبر شیعی نقل و ضبط گردیده و علمای بزرگ متقدمین و متأخرین نسبت به آن عنایت ویژه‌ای داشته و دارند و شروحاتی بر آن نوشته‌اند، که مرحوم آیت الله فقیه حاج آقا بزرگ تهرانی نویسنده کتاب شریف «الذریعه إلى تصانیف الشیعه» اسامی جمع کثیری از شارحین آن را یاد آوری فرموده است.

و در هر صورت این «رساله شریفه» مورد قبول جمیع مورّخین و محدّثین بزرگوار است و از جمیع جهات «حقوق متقابل اسلام» را مفصّل بیان فرموده است و اگر جداً مورد عمل قرار بگیرد به تمامی واجبات عمل و محرّمات ترک می‌گردد و جوامع اسلامی، بهشت روی زمین می‌گردد و عدالت در جمیع طبقات مسلمین حاکم خواهد شد، و به قول شاعر:

اگر رهبر خلق قرآن بدی جهان سر بسر چون گلستان شدی
ز احکام قرآن به سر تافتیم بجای خوشی نا خوشی یافتیم

و بالاخره، در تألیف این کتاب شریف، «رساله حقوق امام سجاد علیه السلام» را الگو و مرجع خود قرار دادیم و بحمد الله جلد اول آن که متضمّن سی درس بود به چاپ رسید و مورد استفاده عموم قرار گرفت. اکنون به خواست خدا و امداد و کمک حضرات معصومین (سلام الله علیهم أجمعین) جلد دوم آن که به متمّم آن رساله شریفه است، در ضمن بیست درس دیگر به نگارش درآمد و با امتیازات ذیل منتشر می‌گردد.

«ویژگی‌های کتاب»

۱. مباحث این کتاب مانند جلد اول در ۲۰ درس منظم و مرتّب گردیده که از دسته بندی مطالب برخوردار است و برای

خوانندگان جذابیت دارد و خسته کننده نیست، بنابراین همه مباحث کتاب شامل پنجاه درس می‌شود.

۲. در اول هر درس عین عبارت عربی یکی از حقوق با اعراب نوشته شده و سپس ترجمه ساده آن بیان می‌گردد.

۳. درباره هر یک از حقوق، یک یا چند آیه قرآن و به دنبال آن ترجمه آیات بیان گردیده است، زیرا قرآن کلام وحی و بزرگترین راهنمای برنامه اخلاقی است.

۴. در پاورقی هر صفحه شماره آیه و نام سوره ذکر شده که برای خوانندگان مراجعه به تفسیر آیات آسان باشد و بتوانند ریشه و مدرک آن بحث را در قرآن بدست آورند.

۵. سپس چند روایت معتبر از حضرات معصومین (علیهم السلام) ذکر گردیده تا برای محققان مورد استفاده قرار گیرد.

۶. در پی هر بحث روایی در بعضی موارد داستانهای مناسب تاریخی و آموزنده از کتب تاریخی ذکر شده که موجب عبرت و آگاهی خوانندگان می‌باشد.

۷. در موارد خاصی نیز اشعار فارسی و عربی (با ترجمه آن) در تأیید آن مبحث ذکر شده که آموزنده بوده و موجب تنوع بیشتر می‌شود.

۸. در بعضی مباحث که لازم بوده، نگارنده به عنوان «نصایح» تذکراتی داده است که این شاء الله مورد استفاده قرار گیرد و نگارنده را از دعای خیر فراموش نفرمایند.

۹. در پایان از خوانندگان عزیز و محترم درخواست دارم در صورت مشاهده اشتباه و یا خطایی، نگارنده را آگاه فرمایند که اصلاح گردد و قبلاً از آن عزیزان تشکر و سپاسگزاری می‌نمایم.
و آخِرُ دَعْوَانَا أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

دعاگو: سید باقر میر دامادی ۹۳/۸/۲۰

www.ketab.ir